

Prijímacie skúšky na školský rok 2018/2019

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

TEST A

NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN !
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU !

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry ku prijímacím skúškam.

Test obsahuje **pravopisné cvičenie a 30 úloh.**

Na vypracovanie testu budete mať **60 minút.**

Najprv na nalepený štítok odpovedového hárku napíšte svoje meno a priezvisko, ZŠ kde teraz študujete.

Pri riešení úloh v teste budete používať odpovedový hárok, ktorého súčasťou je pravopisné cvičenie.

V pravopisnom cvičení doplňte chýbajúce y/ý, i/í alebo iné písmená, interpunkčné a diakritické znamienka, číslovky vypíšte slovom, **píšte čitateľne.**

Pri práci smiete používať iba modré pero.

Ukážka č. 1

Martin Kukučín – Neprebudený

Ondráš Machuľa veru biedny tvor boží. Kto len pozrie naň, musí ho poľutovať. Akoby stvoriteľ chcel vzbudiť v ľuďoch obdiv, zasypúc ho všetkými nedostatkami. Hlava veľká, krytá ostrými vlasmi, ktoré svojou nepoddajnosťou ponášajú sa na zvieraciu sršť. Čelo nízke, oči nápadne malé, líčne kosti vypuklé, nos rozpláštený na kabáč a ústa široké. Postava malá, nevyvinutá, zhrbená. Keď kráča, ruky mu vopred celembajú ako cepy – celý človek málo ponáša sa na človeka. Ľudia s útrpnosťou hľadajú naň a s istou šetrnosťou chovajú sa k nemu, ako k malému, slabému dieťaťu. Len on sám nedrží sa za mrzáka, spokojný je sám so sebou, nikdy nezareptal proti svojmu osudu a biede. Ba zdá sa, že sám seba drží sa za pekného, lebo často zastane na brehu močidla a márnivo prizera sa do nečistej hladiny jeho.

1. Aký **slohový postup** sa vyskytuje v ukážke č. 1?
2. Prídavné mená *veľký, široký, slabý* sú:
 - a) privlastňovacie
 - b) akostné
 - c) vzťahové
3. Slová *mrzák, dôchodca* napíšte v **nominatívne plurálu**
4. Medzi **pomnožné podstatné mená** patria slová:
 - a) oči, pľúca, mládež
 - b) sršť, makovice, lístie
 - c) ústa, Vráble, vidly
5. Aký typ viet **podľa modálnosti** (obsahu) sa vyskytuje v ukážke č. 1?
6. Určte **podčiarknutý** básnický prostriedok v ukážke č. 1
7. V tvorbe spisovateľov sa sústredilo úsilie na *poznávanie skutočností, na objektívne zobrazenie spoločenských procesov, ľudských vzťahov i charakterov*.
Literárny smer z uvedeného opisu je:
 - a) romantizmus
 - b) klasicizmus

8. K akému **literárnemu žánru** patrí ukážka č. 2?
9. Vypíšte z textu ukážky č. 2 **jednu vokalizovanú predložku**.
10. Podľa ktorého **vzoru** sa skloňuje slovesný tvar *vzbudzujúci*?
11. Ktoré **predložkové spojenie** je správne?
 - a) slúži k česaniu vlasov
 - b) pripraviť sa na štart
 - c) list poslať k rukám vedúceho
12. Napíšte číslom, koľko **skladov** je vo vete: *Banické mestá bohatli v stredoveku*.

Ukážka č. 3

Slovenská tenistka Magdaléna Rybáriková sa druhýkrát v kariére teší z titulu na hlavnom ženskom okruhu WTA. Po triumfe na tráve v anglickom Birminghame v roku 2009 si ten druhý pripísala v Memphise v americkom štáte Tennessee (International, dotácia 220 000 USD, tvrdý povrch Plexipave v hale), kde vo finále zdolala Kanadanku Rebeccu Marinovú nasadenú ako šiestu v prvom sete 6:2 a potom jej súperka zo zápasu odstúpila.

13. K akému **jazykovému štýlu** patrí daná ukážka?
14. Od slova *Kanadanka* vytvorte pravopisne správne **vzt'ahové prídavné meno v N sg.**
15. Slovo *druhýkrát* vzniklo:
 - a) skladaním
 - b) odvodzovaním
 - c) spájaním
16. Koľko **jednoduchých viet** sa vyskytuje v ukážke č. 3?
 - a) 2
 - b) 0
 - c) 1
17. Predstaviteľom slovenského realizmu **nie je**:
 - a) Jozef Gregor Tajovský
 - b) Janko Kráľ
 - c) Martin Kukučín
18. Ktorý **literárny druh** je písaný vo forme **dialógov**?
19. *Román* je:
 - a) veľká epická forma
 - b) krátky epický útvar
 - c) základný literárny druh
20. Doplňte chýbajúci **literárny pojem** do definície. Píšte do odpovedového hárku.
Podľa obsahu poznáme osobnú, spoločenskú, úvahovú, prírodnú a podobne.
21. Vypíšte z vety **hlavné vetné členy**: *Úroda bola nezvyčajne bohatá.*
22. Označte vetu (príslovie), ktoré **vystihuje** nasledujúcu myšlienku: *Kto vykonáva mnoho činností, nemá z toho veľa úžitku.*
 - a) Miešať sa niekomu do remesla
 - b) Remeslo má zlaté dno.
 - c) Devätoro remesiel, desiata psota.

23. *Óda* je:
- žalospev
 - satirická báseň
 - oslavná báseň
24. Vysvetlite význam uvedených slov **jednoslovným pomenovaním**:
- interview
 - biografia
 - aróma
25. Zo slov **tma, utekať, koleno, hovoriť, ťažko, oko, vravieť, ľahko, svetlo, bežať** vypíšte:
- 2 viacvýznamové slová
 - 2 synonymá
 - 2 antonymá
26. V slovných spojeniach *s veselým klaunom, o kyslých citrónoch, k dobrodružným cestám, od dobrých priateľov, fazuľový prívarok, v škaredom počasí*:
- vypíšte akostné prídavné mená
 - určte rod, číslo, pád a vzor zvýrazneného slova
27. **Doplňte** správne tvary zámen.
Prečítaj (ja) rozprávku. Zaparkoval pred (náš) vchodom. Poslali sme (oni) pozvánku.

Ukážka č. 4

Štefan Moravčík – Starodávna povedačka

Beznohý lezie na hrušku,
chce chytiť rybku-bystrušku.

Bezruký hádže kamene,
že ho z tej hrušky zaženie.

Nemý sa mlčky **nemotá**,
spieva si, kdeže nemota!

28. a) Pomenujte **rým** básne v ukážke č. 4.
b) Vypíšte z ukážky č. 4 jedno **citovo zafarbené** slovo.
c) Vypíšte slovom **počet slabík** v prvom verši.
29. Určte **gramatické kategórie** zvýrazneného slova v ukážke č. 4.
30. Ktorej vete zodpovedá toto **poradie slovných druhov**:
podstatné meno, sloveso, spojka, podstatné meno, príslovka, sloveso?
- Ivan ostal pri chorom spolužiakovi.
 - Susedia prišli aj so svojimi priateľmi.
 - Janko píše a Evička pekne kreslí.

Prijímacie skúšky na školský rok 2018/2019

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
TEST B

NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN !
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU !

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry ku prijímacím skúškam.

Test obsahuje **pravopisné cvičenie a 30 úloh.**

Na vypracovanie testu budete mať **60 minút.**

Najprv na nalepený štítok odpovedového hárku napíšte svoje meno a priezvisko, ZŠ kde teraz študujete.

Pri riešení úloh v teste budete používať odpovedový hárok, ktorého súčasťou je pravopisné cvičenie.

V pravopisnom cvičení doplňte chýbajúce y/ý, i/í alebo iné písmená, interpunkčné a diakritické znamienka, číslovky vypíšte slovom, **píšte čitateľne.**

Pri práci smiete používať iba modré pero.

Ukážka č. 1

Nehaňte ľud môj, že je ľud mladý,
klebetárski posmievači!
V mladom sa veku ide do vlády,
starému sila nestačí,
keď predkov nemal – a či ich nemal,
ktorí prežili **čas zlatý**? –
čo bys sa mu ty zato posmieval?
Na potomkov on bohatý.

(Andrej Sládkovič - Nehaňte ľud môj)

1. a) Pomenujte **druh rýmu** v ukážke č. 1.
b) Pomenujte zvýraznený **básnický prostriedok** v ukážke č. 1.
2. Napíšte, do akého **literárneho obdobia a k akej literárnej generácii** patril Andrej Sládkovič.
3. V poslednom verši - *Na potomkov on bohatý* - určte **slovné druhy**.
4. Napíšte do odpoveďového hárku **správne odpovede**:
 - a) Ako sa nazýva prehovor jednej postavy v dialógu?
 - b) O akom jazykovom prostriedku hovoríme, ak sa pri opakovaní deja zvyšuje výkon, dej sa stupňuje alebo dramatizuje?
 - c) Ako voláme zvukovú zhodu slabík na konci verša?
5. *Nehaňte ľud môj, že je ľud mladý, klebetárski posmievači!*
Určte **typ vety**
 - a) podľa zloženia
 - b) podľa modálnosti/obsahu

Ukážka č. 2

Bratislavský hrad je postavený na starom slovanskom hradisku z 9. storočia. Pod menom Pressalauspruch sa prvý raz písomne spomína v roku 907. Po zániku Veľkej Moravy sa stal pohraničným hradom ranofeudálneho uhorského štátu. V prvej polovici 15. storočia dal hrad úplne prestavať kráľ Žigmund v súvislosti s opevňovaním západných hraníc Uhorska proti **husitom**.

...

Vtedy vybudovali rozsiahly dvojposchodový gotický palác, ktorý bol obklopený priekopou a moderným opevnením. V prvej polovici 17. storočia, keď patril hrad Pálffyovcom, vybudovali tretie poschodie a dostali dve nové veže. Ďalšie rozsiahle prestavby v druhej polovici 18. storočia vytvorili z hradu veľké reprezentačné sídlo uhorského miestodržiteľa. Po prenesení ústredných úradov do Budína zriadil Jozef II. na hrade generálny seminár. V ňom študoval aj prvý kodifikátor spisovnej slovenčiny Anton Bernolák. Požiar, ktorý tu v roku 1811 vypukol, premenil celý objekt na ruiny. Po niekoľkých márných snahách o jeho obnovu mu vrátila nový život a kultúrne poslanie až veľká rekonštrukcia v roku 1953.

...

Hrad je dnes sídlom Slovenského národného múzea s historickou a hudobnou expozíciou.

6. Čo **vyplýva** z textu?
 - a) Bratislavský hrad sa stal po zániku Veľkej Moravy pohraničným hradom ranofeudálneho veľkomoravského štátu.
 - b) V roku 1953 sa uskutočnila veľká obnova hradu.
 - c) V 17. storočí bolo vybudované tretie poschodie a boli dostavané tri nové veže.

7. V ktorej z možností sú **číslovky** 1953 a II. (v spojení Jozef II.) z ukážky č. 2 **správne napísané slovom**?
- tisíc deväťsto päťdesiat tri, Druhý
 - tisíc deväťsto pädesiattri, druhý
 - tisíc deväťsto päťdesiattri, Druhý
8. V ktorej z možností je **správne určená** nasledujúca veta z ukážky č. 2?
Pod menom Pressalauspruch sa prvý raz písomne spomína v roku 907.
- jednoduchá, dvojčlenná neúplná, oznamovacia
 - jednoduchá, jednočlenná neslovesná, oznamovacia
 - jednoduchá, dvojčlenná úplná, oznamovacia
9. V ktorej z možností je **správne určené** zvýraznené slovo *husitom* z ukážky č. 2?
- abstraktné podstatné meno, datív, stredný rod, množné číslo, vzor chlap
 - konkrétne podstatné meno, datív, mužský rod, množné číslo, vzor hrdina
 - všeobecné podstatné meno, inštrumentál, mužský rod, jednotné číslo, vzor hrdina
10. Aký **slohový postup** prevláda v ukážke č. 2?

Ukážka č. 3

Milan Rúfus – Večer na Ďumbieri

Povedz mi, vojak, čia to bola tvár,
keď rúcalo sa srdce od olova,
čo ožiaril v tú veľkú, drsnú jar
blesk tvojej myšlienky, blesk posledného slova?
Ja viem, ja viem, už znám tú prísnu tému:
nad život muža rastie jeho sen.
Lež náboj, ktorý prsia prebodne mu,
uviazne v srdci materí a žien.

11. Určte **slovesnú osobu** spojenia *povedz mi*.
12. Vyhl'adajte v ukážke č. 3 **synonymickú dvojicu**.
13. V 2. verši básne vyhl'adajte **podmet**.
14. Vypíšte z básne **jedno slovo**, v ktorom sa nachádza **slabikotvorná spoluhláska**.
15. Aký **druh lyriky** predstavuje báseň z ukážky č. 3?
- ľúbostnú
 - prírodnú
 - spoločenskú
16. *Milan Rúfus je generačným druhom Ivana Kraska a Janka Jesenského*. Je tento výrok **pravdivý**?
- áno
 - nie
17. Slová **čia, mi, ktorý** sú:
- plnovýznamové ohybné slovné druhy
 - neplnovýznamové neohybné slovné druhy
 - neplnovýznamové ohybné slovné druhy

Ukážka č. 4

Nešťastie v Prešove

24. 11. 2014, 12:16

Na železničnom priecestí sa v pondelok ráno zrazil osobný vlak s autom. Šofér Martin D.(† 58) zrážku neprežil.

Zrážka osobného vlaku s autom Škoda Felicia sa stala v pondelok krátko pred 8,30 hodinou na nechránenom železničnom priecestí na Jesenskej ulici v Prešove. Vlak auto pred sebou tlačil viac ako 200 metrov až k Bajkalskej ulici. Vodič Martin D. († 58), ktorého telo z osobného auta vyslobodili hasiči, zrážku s vlakom neprežil.

Vrak auta, ktorého vodič pri nehode zahynul, odviezla odťahová služba.

„Polícia nehodu vyšetruje,“ uviedla pre Čas.sk prešovská krajská policajná hovorkyňa Jana Migaľová.

Autor: HaZZ/Čas.sk

18. Ku ktorému **jazykovému štýlu** patrí daná ukážka?
19. Vypíšte z prvej vety druhého odseku ukážky č. 4 **slovo**, v ktorom dochádza **k spodobovaniu**.
20. Určte **skloňovací vzor** slova *priecestie*.
21. Určte podčiarknutý **vetný člen** v ukážke č. 4.
22. Napíšte **slovo**, ktorým sa začína **priama reč**.
23. **Doplňte koniec slov** do odpovedového hárku:
Divadelné hry sa delia na menšie celky: d..... a v.....
24. V ktorej z možností **nie sú** autori príslušníkmi jedného smeru?
 - a) Ivan Krasko, Martin Kukučín, Pavol Országh Hviezdoslav
 - b) Ľudovít Štúr, Samo Chalupka, Janko Kráľ
 - c) Martin Kukučín, Jozef Gregor Tajovský, Pavol Országh Hviezdoslav
25. V ktorej z možností sú všetky slová napísané **pravopisne správne**?
 - a) kryjúc, do jaslí, kópiou, hračky, sú strhnutí prácou
 - b) krijúc, do jaslí, kópiov, hračky, sú strhnutý prácou
 - c) kryjúc, do jaslí, kópiou, hračky, sú strhnutý prácou
26. V ktorej vete sa **nenachádza predmet**?
 - a) Kúpila som novú chladničku.
 - b) Dostala som nový bicykel.
 - c) Minerálna voda je zdravá.
27. Uved'te, akým **slovotvorným postupom** vznikli slová:
 - a) zemeguľa
 - b) vetrisko
 - c) autodráha
28. V ktorej z nasledujúcich viet je podčiarknuté slovo **časticou**?
 - a) Okolo domu stálo veľa detí.
 - b) Chcel prísť, no zmeškal vlak.
 - c) Len aby si nezabudol.
29. Z nasledujúcich slov vypíšte tie 2 slová, ktoré dotvárajú **synonymický rad** k slovu *nevýbojný*: neprítulný, nesmelý, samotársky, plachý, neskrotený
30. Vytvorte zo súvetí **jednoduché vety**:
 - a) Rodičia mi kúpili bicykel, keď som mal desať rokov.
 - b) Vybral som si tričko, ktoré je lacnejšie.